

خداوند انسان را به چیزی که در طاقت او نمی باشد تکلیف نکرده است

استاد برجسته حوزوی گفت: خدا انسان را هرگز به چیزی که در حد طاقت او نیست تکلیف نکرده بلکه بر چیزی که انجامش برای او مقدور بوده مکلف کرده است.

استاد برجسته حوزوی گفت: خدا انسان را هرگز به چیزی که در حد طاقت او نیست تکلیف نکرده بلکه بر چیزی که انجامش برای او مقدور بوده مکلف کرده است.

به گزارش خبرگزاری مهر، جلسه تفسیر قرآن کریم آیت الله احمد عابدی بر محور جلد اول تفسیر مجمع البیان ۲۶ اردیبهشت ماه، در حوزه علمیه قم برگزار شد.

وی در این جلسه به تفسیر آیات ۲۲۰ و ۲۲۱ سوره بقره پرداخت. خداوند در این آیات می فرماید: «فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَقْتُمْ مِنَ اللَّهِ عَزِيزٌ حَكِيمٌ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ يَأْذِيهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ» [ببیندیشید] درباره دنیا و آخرت، و درباره یتیمان از تو می پرسند بگو به صلاح آنان کار کردن بهتر است و اگر با آنان همزیستی کنید برادران [دینی] شما هستید و خدا تباهکار را از درستکار بازمی شناسد و اگر خدا می‏خواست [در این باره] شما را به دشواری می‏انداخت آری خداوند توانا و حکیم است و با زنان مشرک ازدواج مکنید تا ایمان بیاورند قطعاً کنیز با ایمان بهتر از زن مشرک است هر چند [زیبایی] او شما را به شگفت آورد و به مردان مشرک زن مدهید تا ایمان بیاورند قطعاً برده با ایمان بهتر از مرد آزاد مشرک است هر چند شما را به شگفت آورد آنان [شما را] به سوی آتش فرا می‏خوانند و خدا به فرمان خود [شما را] به سوی بهشت و آمرزش می‏خواند و آیات خود را برای مردم روشن می‏گرداند باشد که متذکر شوند». متن جلسه از نظر می گذرد:

آیت الله عابدی در ادامه گفت: هر میوه ای که یا مواد شیرین داشته باشد، مثل خرما یا انگور یا نشاسته داشته باشد، مثل جو یا گندم، از آن خمر یا شراب درست می کنند. علت اینکه معمولاً در مباحثمان می گوئیم شراب انگور این است که شیرینی انگور زودتر از چیزهای دیگر جوش می آید و الا اگر غیر انگور باشد، مثلاً میوه شیرینی باشد که از آن خمر درست کنند، آن هم خمر است. در روایات است اگر کسی خرما را در لیوان آب بیاندازد، به نحوی که روز بیندازد و غروب بخورد، اشکال دارد. علتش همین جوش آمدن است؛ یعنی اگر هوا گرم باشد و این آب بجوشد، از آن الکل تولید می شود. اصالتاً خود الکل سم و کشنده است، اما یک درصدی از الکل تبدیل به شراب می شود. در پاک و نجسی هم همینطور است؛ مثلاً آن الکل که خلوصش زیاد باشد و قابل خوردن نباشد، پاک است، اما اگر خلوص کم باشد، شراب محسوب می شود و نجس است. پس هر چیزی مواد شیرینی دارد، به جوش بیاید، الکل تولید می کند و آن الکل شراب است و حرام است. علت اینکه شراب انگور می گویند، این است که انگور زودتر به جوش می آید.

وی افزود: ذیل آیه ۲۲۰ می فرماید: «وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَقْتُمْ مِنَ اللَّهِ عَزِيزٌ حَكِيمٌ»؛ یعنی اگر خدا بخواهد شما را در مشقت قرار می دهد، ولی این کار را نکرد. این آیه دلالت بر بطلان قول مجبّره می کند که می گویند خدا می تواند تکلیف به مالایطاق کند.

این استاد برجسته حوزوی ادامه داد: یک روایتی داریم که می گوید خدا بیش از آسمان و زمین برای شما گشایش قائل شد، چون آب را مطهر قرار داد، بنی اسرائیل آب برایشان مطهر نبود و وقتی بول به بدنشان اصابت می کرد، باید قیچی می کردند. بعد در دین ما گفتند لازم نیست قیچی کنید، بلکه با آب پاک می شود. پس خدا می توانست برای شما مشقت بیاورد، ولی نیاورد. در عین حال احتمال دارد معنی حدیث این نباشد. منظور این نیست که قیچی می کردند، احتمالاً معنایش این است که او را منع می کردند، مثلاً در کنیسه راهش نمی دادند. احتمالاً معنایش این است.

وی اضافه کرد: پس خداوند مسلمانان را در توسعه قرار داده است و خود توسعه یک نعمت است. اگر خدا سختی را بر مردم نمی خواهد، چگونه بگوئیم تکلیف مالایطاق می کند؟ مجبّره می گویند تکلیف مالایطاق را می خواهد. بنابراین وقتی خدا سختی نمی خواهد تکلیف به مالایطاق هم نمی خواهد. چگونه خدا انسان را به چیزی تکلیف کند که امکان انجامش را ندارد. چگونه می شود خدا مکلف را به چیزی امر کند که تصور نمی شود. چیزی که برای انسان غیر مقدور است، چطور خدا به آن امر می کند؟ چه سختی از این سختی بالاتر است.

آیت الله عابدی افزود: همچنین این آیه دلالت دارد بر فساد کسانی که معتقدند خدا نمی تواند ظلم کند. برخی می گویند خدا نمی تواند ظلم کند. این آیه می گوید خدا می تواند ظلم کند، ولی این کار را نمی کند.